

איה: A Summons

1. Bereishit 18:9

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַיֵּה שְׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהָלָהּ:

2. Talmud, Bava Metzia 87a

להודיע ששרה אמנו צנועה היתה. אמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי יצחק: יודעים היו מלאכי השרת ששרה אמנו באהל היתה, אלא מאי 'באהל'? כדי לחבבה על בעלה.

רבי יוסי ברבי חנינא אמר כדי לשגר לה כוס של ברכה.

תני משום רבי יוסי: למה נקוד על 'איו' שב'אליו'? לימדה תורה דרך ארץ שישאל אדם באכסניא שלו. והאמר שמואל אין שואלין בשלום אשה כלל? על ידי בעלה שאני.

To inform that our matriarch Sarah was private. Rav Yehudah cited Rav, or Rabbi Yitzchak, said: The ministering *malachim* knew that our matriarch Sarah was in the tent. What is "in the tent"? To endear her to her husband.

Rav Yosi b'Rabbi Chanina said: To send her the cup of blessing.

It was taught in the name of Rabbi Yosi: Why are there dots on איו in אליו? The Torah taught proper conduct, that one should ask after his host's well-being. But didn't Shemuel say, "[A man] may never ask after a woman's well-being?" Via her husband is different.

3. Shulchan Aruch Orach Chaim 183:4

מקבלו בשתי ידיו, וכשמתחיל לברך נוטלו בימינו, ולא יסייע בשמאל... ומשגרו לאשתו שתשתה ממנו.

He receives it in both hands, and when he starts to bless he takes it in his right, without assisting with the left... And he should send it to his wife, to drink from it.

4. Bereishit 19:5, 22:7

וַיִּקְרְאוּ אֵל לֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הַזֶּה וַיֹּצִיאֵם אֵלֵינוּ וַנַּדְעָה אֹתָם:
וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֵל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאִשׁ וְהַעֲצִים וְאַיֵּה הַשָּׂה לְעֹלָה:

ידעתיו: Knowledge, not thought

5. Bereishit 18:19

כִּי יַדְעֹתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָגְךָ ד' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבִּיא ד' עַל אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלָיו:

6. Rabbi Zvi Elimelech of Dinov, Bnei Yissaschar, Chodesh Adar 3:2

והנראה עפ"י מה שכתבתי כמה פעמים איסור החקירה בעסק האמונה (לאיש הישראלי), רק עיקר העבודה האמיתית לאיש הישראלי להחזיק האמונה בקבלה, כי כן הבטיחנו יוצרינו באמרו לאברהם כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וכו' ושמרו דרך ד' [בראשית יח יט], ופירוש ידעתיו, נתתי בו בחינת הדעת וממנו יומשך לזרעו אחריו בציווי ותבא להם האמונה בירושה בטבע ממילא...

It appears [that one could answer his previously presented question] based on what I have written multiple times, the prohibition against investigation into belief (for a Jew). The essence of true service of Gd for a Jew is to believe because of tradition, for so our Creator promised us, saying to Avraham, "For *yedativ*, so that he will instruct his children... and they will guard the path of Gd." The meaning of *yedativ* is "I have placed into him knowledge, from which it would flow to his children after him by instruction," and belief would come to them as a natural inheritance...

7. In the name of Rabbi Nachman of Breslov, Likutei Moharan Tinyana, Torah 19

עיקר התכלית והשלימות הוא רק לעבוד ד' בתמימות גמור בלי שום חכמות כלל... וזהו "סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם"... ובאמת הוא איסור גדול מאד להיות מחקר ח"ו וללמוד ספרי החכמות ח"ו. רק הצדיק הגדול מאד הוא יכול להכניס עצמו בזה ללמוד השבע חכמות, כי מי שנכנס בתוך החכמות הללו ח"ו יכול ליפול שם...

The essential goal and completeness is in serving Gd in total simplicity, without any wisdoms at all... This is the meaning of, "At the end of the matter, all has been heard. Revere Gd, and guard His mitzvot, for this is the entire person."... In truth, investigation, Gd forbid, and learning the books of wisdoms, Gd forbid, is strongly prohibited. Only an extremely great *tzaddik* can introduce himself to this study of the seven wisdoms, for who enters these wisdoms, Gd forbid, could fall there...

וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק:

9. Midrash, Bereishit Rabbah 53:11

דרש רבי עקיבא "ותרא שרה וגו'", "אין מצחק אלא גלוי עריות, היך מד"א "בא אלי העבד העברי אשר הבאת לנו לצחק בי", מלמד שהיתה אמנו שרה רואה אותו לישמעאל מכביש גנות וצד נשי אנשים ומענה אותן. תני, רבי ישמעאל אומר אין הלשון הזה של "צחוק" אלא עבודת כוכבים שנאמר "וישב העם לאכול ושתו ויקומו לצחק", מלמד שהיתה אמנו שרה רואה את ישמעאל בונה בימוסיות וצד חגבים ומקריב עליהם. רבי אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אין הלשון הזה "צחוק" אלא לשון שפיכות דמים, היך מה דאת אמר "יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו". רבי עזריה משום רבי לוי אמר: אמר ליה ישמעאל ליצחק, גלך ונראה חלקינו בשדה, והיה ישמעאל נוטל קשת וחצים ומורה כלפי יצחק, ועושה עצמו כאילו מצחק. הדא הוא דכתיב (משלי כו) "כמתלהלה היורה זקים... כן איש רמה את רעהו ואומר הלא מצחק אני." ואומר אני [ר' שמעון בר יוחאי] בו דבר לשבח: אין לשון הזה של "צחוק" אלא לשון ירושה, שבשעה שנולד אבינו יצחק היו הכל שמחים, אמר להם ישמעאל, "שוטים אתם! אני בכור ואני נוטל פי שנים!" שמתשובת אמנו שרה לאברהם "כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני" אתה למד...

Rabbi Akiva taught: "And Sarah saw... *mitzachek*" – *Mitzachek* refers only to immorality, as it is written... This means that our matriarch Sarah saw Yishmael lurk in gardens and catch men's wives and rape them.

Rabbi Yishmael taught: This language of *tzchok* can only mean idolatry, as it is written... This teaches that our matriarch Sarah saw Yishmael build altars and catch locusts and sacrifice them atop the altars.

Rabbi Elazar, son of Rabbi Yosi haGlili, said: This language of *tzchok* can only mean bloodshed, as it is written...

Rabbi Azaryah quoted Rabbi Levi: Yishmael said to Yitzchak, "Come let's see our portion in the field." And Yishmael took a bow and arrows and shot toward Yitzchak, pretending to be joking. As it isay...

And I [Rabbi Shimon bar Yochai] say [*tzchok*] is a positive word: This language of *tzchok* can only mean inheritance. When our father Yitzchak was born, everyone was happy. Yishmael told them, "You fools! I am the firstborn, I take double!" From our matriarch Sarah's answer to Avraham, "This maid's son shall not inherit with my son," you learn...

10. Rabbi Naftali Zvi Yehudah Berlin (Netziv), Ha'ameik Davar to Bereishit 21:6-10

"צחק עשה לי אלקים." מדת הדין עשה לי צחק, היינו, "כל השומע יצחק לי" - פי' ממני, כמסתפק אם כן הוא שילדתי מאברהם: "ויעש אברהם משתה גדול." כדי להראות לכל אדם כי הולד יקר בעיניו באשר הוא בנו, אבל,

"ותרא שרה... מצחק", עודנו מטיל ספק לאמר כי אין הוכחה מזה שעושה אברהם להנאת אשתו האהובה לו ביותר, על כן נגעו הדברים עד לבה:

"גרש האמה הזאת ואת בנה." ובוזה ידעו הכל כי יצחק בנך הוא, שהרי לא יעשה אדם גדול כאברהם לגרש בנו יחידו בשביל אהבת אשתו. "Gd has made a joke of me" – Justice has made me a joke, because "All who here will laugh to me" – meaning "from me," doubting that I birthed a child from Avraham.

"And Avraham made a great feast" – To who everyone that the child was precious to him, as his son. But –

"And Sarah saw... laughing" – Still creating doubt, saying there was no proof from this [party]; Avraham did it to satisfy his most beloved wife. This is why his words so affected her.

"Chase away this maid and her son" – And so everyone will know that Yitzchak is your son, for a great man like Avraham would not chase away his only son for the sake of his wife's love.

11. Talmud, Bava Batra 16b

ישמעאל עשה תשובה בחיי אביו, שנאמר ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו. ודילמא דרך חכמתן קא חשיב להו? אלא מעתה, ויקברו אותו עשו ויעקב בניו מאי טעמא לא חשיב להו דרך חכמתן? אלא מדאקדמיה אדבורי אדבריה, ומדאדבריה שמע מינה תשובה עבד בימיו.

Yishmael repented during his father's lifetime, as it is written, "And Yitzchak and Yishmael, his sons, buried him."

But perhaps the Torah simply listed them based upon their wisdom? If that were true, then [at Yitzchak's burial] why did the Torah say, "And Esav and Yaakov, his sons, buried him?" Why did it not list them based upon their wisdom?

Rather, from the fact that the text put Yitzchak first, Yishmael must have placed him first. We learn from here that he repented during his father's lifetime.